

Norske arkitekters
landsforbund

| Årsmelding 2018

Noe av det NAL jobbet med i 2018:

24

arkitekt-
konkurranser

8

Frokost-
møter

4229

Nye ordinære
medlemmer +
studenter

12

Parallell-
oppdrag

29

kurs

13

nettkurs

400

deltagere på
Arkitekturdagen
i Stavanger

11

utgaver av
Arkitektnytt

6

utgaver av
Arkitektur N

12

utgaver av
Norske arkitekt-
konkurranser

15

møter med departementer
og rikspolitikere

1300

henvendelser til biblioteket

889 201 sidevisninger på arkitektur.no

Beslutningenes år!

Strategiprosessen i Norske arkitekters landsforbund (NAL), som ble igangsatt i 2016, er endelig i mål! First House overleverte siste rapport med anbefalinger om endringer som skal gjøre organisasjonen mer samlet, sterkere og tydeligere. Ikke minst på politiske ståsteder.

Det er ingen tvil om at prosessen i seg selv har vært samlende og styrkende. Lokalforeningene har vært involvert og engasjert. Sekretariatet har jobbet jevnt og intenst med utredning av saker og anbefalinger. Landsstyret har fulgt prosessen tett og engasjert. Når vi i desember oppsummerer, kan vi se tilbake på 52 saker som NALs representantskap har behandlet og besluttet, gjennom to representantskapsmøter avviklet i første halvår. Til sammenligning vil et representantskap normalt behandle et 20-talls saker. Det har vært et år med svært høy aktivitet for å stake ut en ny kurs for NAL.

Noen av de viktigste og mest synlige endringene ser kanskje ikke så dramatiske ut fra utsiden, men er grunnleggende og kloke. Administrasjonen er blitt sekretariatet, administrerende direktør er blitt generalsekretær, et politisk og organisatorisk årshjul er blitt utarbeidet, styret er blitt landsstyret, og en lokalforeningskoordinator skal ansettes. Representantskapet valgte å beholde dagens organisasjonsform, og ikke implementere anbefalte landsmøtemodell. Det skal det iverksettes organisasjonsopplæring for alle i NAL, for alle tillitsvalgte i lokalforeningene, for NAL student, for landsstyret og

sekretariatet. En tydeligere rollefordeling, ansvar og større kunnskap om organisasjonen har vært viktig og nødvendig! Og ikke minst tror vi tiltakene vil minske avstanden og bedre kontakten og kommunikasjonen mellom de ulike rollene i NAL. Spesielt gledelig er det at økonomien i NAL har stabilisert seg gjennom året, og vi har styrket vår egenkapital. Vi vil fortsette med å kontinuerlige diskusjoner om hvilke disponeringer og prioriteringer som gjøres i fremtiden, og hvor vi skal sikre våre inntekter. Ikke minst trenger vi flere medlemmer. Det vil styrke oss som organisasjon og øke vår politiske gjennomslagskraft. Jo flere vi er, jo sterkere står vi. Dette arbeidet kommer til å være enda viktigere i 2019. Vi er ikke i mål, men målet er i det minste mer synlig enn på lenge.

Kari Bucher
generalsekretær

Innhold

Landsstyrets arbeid.....	4
Fagpolitisk arbeid... ..	7
Arkitektkonkurranser.....	8
Frokostmøter.....	9
Kurs og arrangementer.....	10

Biblioteket.....	11
Prosjektdatabasen.....	12
BYLIVsenteret.....	13
Arkitekturdagen.....	14
NAL Student.....	15

Arkitektur N.....	16
Arkitektnytt.....	17
Lokalforeningene.....	18
Organisasjonen.....	27
Regnskap.....	35

Landsstyrets arbeid

Landsstyret 2018, fra venstre: arkitekt MNAL Dagny Marie Bakke, studentrepresentant AHO Lars Hervik Helgesen, arkitekt MNAL og president i Norske arkitekters landsforbund Gisle Løkken, arkitekt MNAL Adnan Harambasic, arkitekt MNAL Marina Bauer, arkitekt MNAL Aleksander Oldrup Jensen og arkitekt MNAL Marianne Skjulhaug. Foto: NAL.

Norske arkitekters landsforbunds (NAL) landsstyre er et viktig ledd i vår organisasjon fordi det skal sørge for å videreføre de strategiske beslutninger som gjøres i NALS generalforsamling, Representantskapet. Landsstyret er et selvstendig formulerende organ som fortløpende drøfter det arbeidet NAL gjør, og korrigerer innsats og økonomiske disponeringer. Styret rullerer løpende for å sikre god kontinuitet, og har blitt redusert med et styremedlem for å skape et enda mer dynamisk og ansvarlig virke.

NALS representantskap, styret, presidenten og ikke minst sekretariatet har over flere år jobbet med saker som har omhandlet vår organisasjon. Det har vært til dels kompliserte saker, som endring av organisasjonsmodell og samarbeidsformer. En foreslått landsmøtemodell ble forlatt til fordel for en styrking av vår nåværende organisasjonsform med representantskap. Arbeidet har vært krevende og med stor innsats kulminerte prosessene i ordinært RS-møte i juli 2018. Det ble blant annet vedtatt; årshjul for organisasjonens aktiviteter, økt satsning på politiske saker, tiltak og systemer som sikrer demokratiet i organisasjonen (herunder bred intern opplæring), ansettelse av lokal-

foreningskoordinator og revidering av vedtekter. Det betyr at vi nå har en organisasjon som er godt formet og strukturert til å se fremover, og bruke tid og kapasitet på utadrettede og lokale aktiviteter fremfor utviklingsarbeid.

Fra et akkumulert underskudd i 2016 hadde NAL et lite overskudd i 2017, som ble ytterligere styrket i 2018. En forutsigbar økonomisk situasjon gir oss handlingsrom til å følge opp viktige politiske saker, og ikke minst mulighet til å gi økonomiske rammer for drift og aktiviteter i lokalforeningene. NALS lokalforeninger er grunnsteinene i organisasjonen, og mot slutten av 2018 ble det utformet stillingsinstruks for en ny og dedikert lokalforeningskoordinator som vil starte opp sitt arbeid tidlig i 2019.

Høsten 2018 ble det ansatt ny kommunikasjonssjef som har startet arbeidet med NALS kommunikasjonsarbeid både innad i vår organisasjon og utad til samfunnet og beslutningstakere. Dette innebærer også en gjennomgang av dagens kommunikasjonskanaler og en strategi for hvordan og hvor vi skal kommunisere i fremtiden. Videre er det i høst ansatt ny markedssjef som har startet arbeidet med

å sikre økt stabilitet i økonomien gjennom kommersielle aktiviteter, og sørge for tett oppfølging av lokalforeningene og NAL student.

September 2018 takket Alexandria Algard av etter tre års utrettelig innsats som president, og Gisle Løkken overtok en veldrevet organisasjon, med stadig nye viktige saker å engasjere seg i. Vi har for fullt startet arbeidet med NALs nye politiske satsningsområder, noe som også er en klar forventning fra vårens RS-møte. NALs politiske arbeid ble diskutert i lokalforeningsmøtet i forbindelse med Arkitekturdagen i Stavanger i september. Det var bred enighet om at våre profilerte saker skal utvikles i et nært samarbeid mellom presidentskapet, styret, sekretariatet og NALs fagavdeling - og lokalforeningene.

Betydningen av det politiske arbeidet ble til fulle aktualisert høsten 2018 ved at Kommunal- og moderniseringsdepartementet den 1. desember iverksatte endringer i ansvaret for arkitekturprosjektering. Denne endringen har gitt NAL en god mulighet til å utvikle diskusjonen om fremtidens arkitektur og arkitektrolle, der vi både kan og skal ta ansvar og lederskap. Dette blir vår viktigste politiske sak fremover, fordi det angår vår utdanning og hele vår profesjonsutøvelse. Samtidig åpner saken for flere andre diskusjoner og avklaringer rundt arkitektens kompetanse og virke. Fra en tradisjonell oppfatning av arkitektarbeid og arkitektur som noe som utelukkende handler om bygg, ønsker vi i større grad å stimulere til at arkitekter skal bruke og utvikle sin kompetanse i en bred samfunnskontekst. Ikke minst angår dette en fornyelse av planfaget, utvikling av innovative anskaffelser og bedre offentlig-privat samarbeid på alle de fremtidige arenaer der nye løsninger må skapes.

Selv om realitetene er kjent for oss alle, ble det høsten 2018 gjennom FNs klimarapport og andre globale hendelser skrevet i klartekst at vi står foran et paradigmeskifte som setter klima- og miljømål over alle andre hensyn – eller som den nye kurator for Veneziabiennalen, Hashim Sarkis uttrykker det; The world is putting new challenges in front of architecture. Dette kommer til å påvirke arkitekters arbeidsfelt, men også arkitekturen – hvordan den ser ut og hvordan den virker i samfunnet.

NAL jobber for å skape større oppmerksomhet om dette – for å styrke vår faglige bevissthet som bidrag til en konstruktiv samfunnsutvikling. I 2019 har vi derfor flere ide-samlinger, kurs og arrangement der arkitektrollen og fremtidens arkitektur skal diskuteres. Ikke minst kommer det flere store konferanser der NAL er arrangør eller partner, og som viser nye muligheter for kreative arkitekter og innovativ arkitektur.

Landsstyrets møteaktivitet i 2018:

02. februar: RS - forberedende møte
03. februar: ekstraordinært RS-møte
26. februar: styremøte
22. mars: styremøte
14. mai: styremøte
14. 15. juni: RS-møte
23. august: landsstyremøte
26. september: lokalledermøte
27. september: Arkitekturdagen, Stavanger
26. oktober: landsstyremøte
06. desember: landsstyremøte

Landsstyrets representasjon i styrer og utvalg:

Styremedlem Arkitektenes Hus
Eiendom: Kari Bucher og Gisle Løkken

Styremedlem Oslo arkitekturtriennale: Kari Bucher og Gisle Løkken (vara)

Styremedlem Futurebuilt: Gisle Løkken

NAL i dialog på Stortinget. Fra venstre: Henning Fjeldheim (Skanska), Liv Kari Eskeland (Høyre), Marit Thyholt (Skanska) og Camilla Moneta (NAL). Foto: NAL.

Kartlegging av konkurransekostnader. Fra venstre: Egil Skavang (AiN), Ingeborg Rasmussen (Vista Analyse AS), Per Christian Opsahl (AFAG), Gisle Nataas (NAL), Katrine Hamre Sørli (NAL) og Sverre Tiltnes (Bygg 21). Foto: NAL.

NAL og Bufdir samarbeider om universell utforming og inkluderende arkitektur. Fra venstre Camilla Moneta (fagsjef i NAL), Kari Bucher (generalsekretær NAL), Inger-Marie Hølmekbakk (seniorrådgiver Bufdir) og Åse Kari Haugeto (seksjonssjef, Deltasenteret). Foto: NAL.

Norske arkitekters landsforbund i media

NAL ble nevnt **668 ganger** i landets aviser i 2018.
972 ganger Inkludert fagpresse (Arkitektnytt og Arkitektur N).

NAL hadde seks kronikker på trykk i 2018 (Aftenposten, Dagens Næringsliv, Dagsavisen).

Et utvalg av disse kronikkene kan du lese på:
<https://www.arkitektur.no/nal-mener>

Bærekraftig stedsutvikling

Fremtidens stedsutvikling påvirker folkehelse, klimagassutslipp, eldreomsorg, oppvekstskår og graden av inkludering. Likevel skyver staten ansvaret over på den enkelte kommune.

Faksimile fra Dagens Næringsliv (DN).

Medlemskampanjen "Bli arkitekt MNAL du også" ble lansert høsten 2018. På bildet: Kari Bucher, generalsekretær i NAL, rollups med arkitekt MNAL Reulf Ramstad og Marina Bauer. Foto: NAL.

Fagpolitisk arbeid

NAL har kontinuerlig bærekraft på agendaen, og må sørge for at temaet stadig utfordres og belyses gjennom konkrete satsinger. Bylivsenteret er et eksempel på en satsing som inspirerer kommunene til å planlegge for livskraftige og klimasmarte lokalsamfunn. Gjennom å stimulere kommunene til å ta de riktige valgene, bistå i prosesser og knytte til seg arkitektfaglig kompetanse, settes bærekraft ut i praksis.

I løpet av året ble vi også en del av Forsknings- og utviklingsprosjektet Bopilot, som har fått støtte fra Forskningsrådet og skal gå frem til 2022. Prosjektledelsen er hos NTNU, men de konkrete tomtenes som skal utvikles med tanke på innovasjon og sosial bærekraft er i henholdsvis Trondheim og Bergen. Her vil tema blant annet være kommunen som pådriver for alternative boligløsninger. Gjennom slike samarbeid er vi med på å påvirke utviklingen av arkitektfaget.

Vi inngår gjerne samarbeid med de andre arkitektorganisasjonene, og i år var vår felles satsing å skape aktiviteter i Arkitekturgata under Arendalsuka. REFORM – Arkitektur former fremtiden var årets slagord. Vårt felles mål var å synliggjøre at arkitektur og design kan skape verdier og utvikle samfunnet i en fremtidsvennlig retning.

Den årlige Arkitekturdagen, som er landets eneste nasjonale fagkonferanse for arkitekter, handlet om transformasjon. Tematikken traff godt i den pågående debatten om verdien av bevaring, innovasjon, identitet og bærekraft. Arkitektur skal ikke bare utvikles for fremtidens behov. Vi skal også ivareta dagens utfordringer, og fremme løsninger som bidrar til et åpent og inkluderende samfunn. Det er derfor viktig at vi er bidragsyter inn i arbeidet med universell utforming, blant annet i regi av Bufdir.

Fagavdelingen og NAL arbeider hver dag med å utvikle faget, og dermed samfunnet, og å fremme den allmenne forståelsen for arkitektur. Samtidig er vi opptatt av å utvikle og beskytte arkitektens rolle. I år har vi fått en gylden mulighet til å redefinere arkitekturens innhold og arkitektens rolle, ettersom Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) den 1. desember 2018 innførte endrede kompetansekrav for arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 etter en kort høringsrunde. De endrede kompetansekravene truer arkitektprofesjonen og kvaliteten på våre bygde omgivelser, og er derfor noe NAL vil fortsette å jobbe for å påvirke konsekvensene av.

Gjennom året har vi svart på flere høringer, og vi samarbeider med de andre arkitektinstitusjonene og arkitektskolene der vi ser at vi står sterkere sammen. Vi møter stortingspolitikere og andre beslutningstakere. Vi holder foredrag på konferanser og skriver i egen fagpresse og i nasjonale medier. NAL bidrar også til å gi råd til medlemmer, deriblant om etiske dilemmaer og tvistesaker. Påvirkningsarbeidet og rådgiverfunksjonene er noe av det en fagideell organisasjon har mulighet til å gjøre på vegne av sine medlemmer, og det inngår i den kontinuerlige jobben med å hegne om, utvikle og løfte fram arkitektene og arkitekturen. NAL er den samlende organisasjonen som kan ta kampene der den enkelte arkitekt ville stått alene.

Fakta om NALs fagpolitiske arbeid

NAL deltar i prosjekter og andre aktiviteter med de andre arkitektinstitusjonene, byggenæringen, forskning og akademia, og private og offentlige aktører. NAL deltar også i relevante fora for å bidra til kontinuerlig dialog om fagets og samfunnets utvikling, og vi bidrar aktivt med råd til myndighetene. Alt dette gir oss mulighet til å styrke vår påvirkningskraft og arkitektfagets rammebetingelser. Faglig utvikling av arkitekturen og politisk påvirkning er prioriterte satsingsområder. I våre politiske aktiviteter går vi ofte sammen med de andre arkitektinstitusjonene.

Viktige aktiviteter i 2018:

NAL har skrevet høringsuttalelser knyttet til endringer i byggesaksforskriften (Sentral Godkjenning), endring i dokumentasjonskrav, kulturmelding, samt temaer knyttet til energi, klima, grønne strategier og livskraftige lokalsamfunn.

NAL har satt behovet for mangfoldig boligproduksjon på dagsordenen gjennom deltakelse i et forskningsprosjekt om boliginnovasjon og innlegg om boligkvalitet på konferanser og i mediene.

NAL har fremmet strategier for å skape bærekraftige lokalsamfunn gjennom Bylivskonferansen og Bylivsenterets bidrag inn i by- og tettstedsutvikling.

NAL har jobbet med å utvikle kompetanse om og tilrettelegging for universell utforming, blant annet gjennom prosjektarbeid og formidling knyttet til temaet.

Konkurransenåret 2018

Mange av de fremste bygg og anlegg i Norge er resultater av arkitektkonkurranser. For alle offentlige og private byggeoppgaver der man har ambisjoner om prosjekter av høy kvalitet, er arkitektkonkurranse en selvfølge. Godt tilrettelagte arkitektkonkurranser fremmer kreativitet, nytenking og faglig utvikling, og skaper det beste grunnlaget for en god prosess.

På NALs nettsted arkitektur.no publiseres og omtales kommende og avsluttede konkurranser, med lenker til fullstendige juryrapporter. NAL driver også en kritisk overvåking av konkurransemarkedet, og tar kontakt med oppdragsgivere som kunngjør konkurranser med urimelige vilkår. I tillegg har vi gitt råd til arkitekter som har problemer eller mener seg urimelig behandlet i konkurransesaker.

De overordnede rammene for konkurransevirkomheten gis av NALs konkurransekomité. Den drives i samarbeid med Arkitektbedriftene i Norge, og ledes i innværende periode av Michael Lommertz. I tillegg til å være ansvarlig for oppnevning av arkitekter MNAL som juryrepresentanter og som medlemmer i utvelgelseskomiteer i begrensede konkurranser, arbeider komiteen med konkurranse relaterte problemstillinger og fronter NALs konkurransevirkomhet utad i mange sammenhenger.

Blant aktuelle saker i 2018 var diskusjoner om bruk av BIM i arkitektkonkurranser, utforming av komiteens mandat og arbeidet med ny konkurranseveileder.

I 2018 oppnevnte komiteen 21 arkitekter MNAL som jurymedlemmer i 14 forskjellige konkurranser og fem arkitekter MNAL til utvelgelseskomiteer for prekvalifiserte konkurranser. Gisle Nataas har vært ansatt som konkurranseleder i NAL siden 2016 og NALs konkurransesekretariat har i 2017 bestått av Kai Justin Reaver. Ved behov deltok øvrige ansatte i NALs fagavdeling i konkurransearbeidet.

Fakta om arkitekturkonkurranser

NAL har deltatt i forberedelse og gjennomføring av følgende konkurranser som enten er fullført eller igangsatt i løpet av 2018:

- Nytorget Stavanger
- Ny kirke i Vennesla
- Utvikling av Ankerhagen på Hamar (åpen arkitektkonkurranse)
- Nedre torg Ski (åpen arkitektkonkurranse)
- Utvikling av området Torget-Bryggen i Bergen
- Skolebygg, ny fagskole Grimstad.
- St Olav VGS, Sarpsborg
- Omsorgsboliger og utforming av boligområde, Notodden
- Fjordporten Oslo S
- Furuset hagelandsby – demenslandsby

- Nytt sykehjem på Hogsnes, Tønsberg
- Reinventing Cities
- Seks stasjoner langs Fornebubanen
- Utvikling av Huntonstranda i Gjøvik (åpen arkitektkonkurranse)
- Norges paviljong på bokmessen i Frankfurt 2019 (åpen arkitektkonkurranse)
- Nytt museumsbygg for Norsk Skogfinsk Museum (åpen arkitektkonkurranse)
- Nysæter ungdomskule Stord med Fleirbrukshall
- VEAS – Nytt administrasjonsbygg og helhetsplan for VEAS-området i Slemmestad
- Skodje kyrkjestove
- Områderegulering Tananger sentrum
- Fotografihuset Oslo (åpen arkitektkonkurranse)
- OppTre
- Aktivitetsparker i Lørenskog sentrumsområde
- Ny skole på Labakken Nøtterøy

Frokostmøter i Arkitektenes hus

NAL arrangerer en rekke gratis frokostmøter, hvor Arkitektenes hus er en naturlig møteplass. I 2018 har vi gjennomført fem Brød & miljø-møter og tre Materialtreff.

Fra Materialtreff. Foto: NAL.

Materialtreff

Materialtreff er en arena hvor utvalgte leverandører og arkitektbransjen møtes. Her utveksles informasjon og kunnskap om det siste på markedet innen ulike produktkategorier. Materialtreff er også et viktig medlemstilbud og en kilde til inntekter for NAL.

293 deltakere på tre gratis frokostmøter (to i Oslo og et i Stavanger).

Brød og miljø

Veletablert frokostmøte som er arrangert siden 2005. Møtested for inspirasjon, dialog og erfaringsutveksling knyttet til klima- og miljøutfordringene i bygg-, anlegg og eiendomsnæringen (BAE-næringen).

- 7. februar: Trebonanza!
- 8. mai: Bærekraftige kvaliteter og digitalisering skaper vinnere
- 6. juni: Byggeplassbefaring til nytt nasjonalmuseum
- 10. oktober Bærekraftig boligutvikling
- 21. november: Landbrukskvartalet

Tilsammen 919 deltakere i sal og via direktestrømming på fem gratis frokostmøter.

Samarbeidspartnere Brød & miljø i 2018:

- Statsbygg
- Innovasjon Norge
- Faggruppen for bygg og anlegg (Tekna/NITO)
- Direktoratet for byggkvalitet (DIBK)
- Bygg21
- FutureBuilt

Kurstilbud med stor bredde og nye temaer

Fra kurssalen i Arkitektenes hus. Foto: NAL.

NAL Akademiet ble opprettet i 1985 og er forløper til dagens kursvirksomhet. NAL arrangerer i hovedsak etterutdanningskurs men må ikke forveksles med videreutdanning. For å kvalifisere som videreutdanning må kursene knyttes opp mot et universitet eller en høyskole. De fleste av kursdeltakere i NALs etterutdanningskurs er arkitekter og planleggere i privat og offentlig sektor.

Som foredragsholdere engasjerer vi arkitekter og medlemmer som deler sin kunnskap og erfaring, og som viser eksempler fra praksis. I tillegg inviterer vi forskere og eksperter innenfor de spesifikke kurstemaene. Til noen kurs innhenter vi foredragsholdere fra utlandet. NAL har en rekke samarbeidspartnere i utvikling og gjennomføring av kursene. Dette bidrar til kontinuerlig nyskapning på et høyt nivå.

Om noen av kursene i 2018

Vårsemesteret utviklet og gjennomførte vi to kurs i samarbeid med planavdelingen i Sweco: «Kvalitet og detaljering i reguleringsplanlegging» og «Fortetting med kvalitet». Vårens mest besøkte kurs var: «Prosjektering av skoleanlegg», med totalt 77 deltakere. Høstens mest besøkte kurs var «De vanskelige detaljene» med 76 deltakere.

I løpet av året har NAL arrangert to «Norge rundt» serier i samarbeid med lokalforeningene: «Utfordringer i komplekse byggesaker på våren» (fem byer). Hovedforeleser var advokat Anders Evjenth. I tillegg inviterte vi foredragsholdere lokalt. «Overvannshåndtering – har du en plan» på høsten (fire byer). Dette kurset ble utviklet i samarbeid med LINK arkitektur v/ Hanne Johnsrud, som var også hovedforedragsholder.

Både våren og høst arrangerte vi kurs om eksisterende bygg, begge var fullsatt: «Ombruk av eksisterende bygg - bevaring og fornyelse» og «Ombruk - bevaring og fornyelse - fra funksjonalismen til 70 – tallet».

Fakta om kurs

- Totalt antall arrangementer: 50
- Antall kurs: 29 egenproduserte kurs
- Kurs tilgjengelig som nettkurs: 13
- Solgte nettkurs 212
- Kursdeltakere totalt: 2170
- Brød & Miljø: 535 deltakere på fem gratis frokostmøter.
- Materialtreff: 293 deltakere på tre gratis frokostmøter
- Arkitekturdagen: Ca 400 deltakere
- Kursdeltakere i sal: 2170 (inkluderer Arkitekturdag, B&M, Materialtreff)

Liste over samarbeidspartnere 2018:

- AFF v/ Johan Bang
- Arkitektbedriftene
- Asplan Viak
- Badeteknisk Forum.
- BUFDIR Deltasenteret
- Direktoratet for byggkvalitet
- DogA
- Faggruppen for bygg og anlegg FBA (Nito/Tekna)
- FutureBuilt
- Hjorth advokater AS, v/Anders Evjenth
- Journalist Eirik Audunsson Skar
- Lokalforeningene NAF; TAF; BAF og SAF
- NMBU
- Norconsult v/ Pål Kjetil Eian
- Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL)
- Norske landskapsarkitekters forening (NLA)BYLIVsenteret / NAL
- NTNU
- Plan- og bygningsetaten i Oslo
- Sweco

Biblioteket

NALs bibliotek er et arkitekturbibliotek som har eksistert siden 1923 og er tilgjengelig for medlemmer av NAL, NIL og NLA.

Bibliotekleder Pernille Mofjell hjelper deg med å finne frem til det beste fagstoffet om arkitektur. Foto: NAL.

Biblioteket tilbyr følgende tjenester: oppdaterte søkbare referansedatabaser for artikler, arkitektkonkurranser, fagbøker, bokutlån fra samlingen, 150 tidsskrift titler, litteratursøk, skann av artikler, abonnement på Sintef/Byggforsk – Byggedetaljer, NS 3420 og utvalgte NS på etterspørsel.

For flere tjenester ta en titt på nettsiden arkitektur.no/bibliotek & ressursbank

Biblioteket har som mål å gi alle medlemmer en effektiv og ekstraordinær service – vi sender over hele landet og er her for dere!

Biblioteket arbeider kontinuerlig med å spisse tidsskrifts- og boksamlingen slik at medlemmene alltid skal kunne finne den aller beste faglitteraturen. Vi har ferdigstilt rydding i det eldre tidsskriftarkivet som betyr at tidsskriftene igjen er tilgjengelig

for våre medlemmer.

Vi arbeider fortløpende med å forbedre bibliotekets nettsider. Biblioteket har blitt mer tilgjengelige og synlige gjennom å øke publiseringen av nyheter i sosiale medier og skrive artikler i tidsskrifter og nyhetsbrev.

Biblioteket har et stadig økende antall abonnement på artikkel- og konkurransebasen, og det har i 2018 vært en økning i antall henvendelser og da særlig via e-post og telefon.

Høsten 2016 ble det inngått en avtale med NIL om å registrere artiklene i alle NILs årbøker i bibliotekets artikkelbase, fra 1988 til 2016, samt nye utgivelser. NAL har mottatt støtte fra NIL for å utføre registreringsarbeidet. Biblioteket har totalt registrert 16 årbøker, 13 årbøker gjenstår (1988-2016). I 2019 vil NA jobbe ytterligere med å synliggjøre hva vi kan tilby medlemmene over hele landet.

Fakta om biblioteket

Åpningstider:

Mandag: stengt
Tirsdag – fredag: 09.00-15.00
Langåpent til kl 18.00 på torsdager når OAF har kveldsforelesninger

Samlingen inneholder:

8050 boktitler
250 arkitekturtidsskrifter fra hele verden

Tre databaser:

- Artikkelbasen
- Konkurransebasen
- Bokbasen

I 2018 hadde biblioteket 1300 henvendelser.

Biblioteket yter landsdekkende service til alle medlemmer av NAL, NIL og NLA.

Gode eksempler på bærekraftig arkitektur i Norge

Prosjektdatabasen løfter frem god arkitektur og gode eksempler på bærekraftige løsninger. Slike forbildeprosjekter har stor formidlingskraft og kan slik fungere som budbringer for et bærekraftig samfunn.

Bærekraftig arkitektur er i videste forstand å bygge gode omgivelser som mennesker bryr seg om og ønsker å ta vare på. Det bygges i dag pluss hus som produserer mer energi enn de forbruker gjennom hele byggets levetid – og det skapes også arkitektur med mer beskjedne miljøambisjoner, som yter et bidrag i riktig retning. Prosjektdatabasen skal presentere hele dette spennet av prosjekter. Et bærekraftig samfunn skal også være inkluderende og tilrettelagt for alle, og prosjektdatabasen presenterer derfor også gode eksempler på universelt utformede bygg og uteområder.

Prosjektdatabasen er et samarbeid mellom Husbanken, FutureBuilt, Bylivsenteret, Treteknisk institutt, Bufdir, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og Direktoratet for byggkvalitet. Alle prosjektpresentasjonene ligger samlet på ett sted og innholdet vises på samarbeidspartners nettsider. Flere har ønsket å vise

innhold fra prosjektdatabasen på egne nettsider, men har ikke hatt økonomi til å tilrettelegge nettsidene for en slik visning. NAL har derfor utviklet en portal som senker terskelen for tilknytning, med mål om å øke eksponeringsflaten for prosjektdatabasens innhold ytterligere. Denne portalen har fått navnet forbildeprosjekter.no.

I 2018 har NAL jobbet med å videreutvikle databasen. Innholdet og strukturen i databasen er veldig verdifull og velegnet for tilrettelegging av et lavere brukergrensesnitt, og NAL håper å tilby en mer tilgjengelig og åpen løsning for databasen i løpet av 2019.

Fakta om prosjektdatabasen

Prosjektdatabasen eies og driftes av NAL og ble opprettet i 2003. Den skal være en nøytral og ikke-kommersiell plattform for samordnet og koordinert informasjon om forbildeprosjekter. Innholdet presenterer moderne, norsk miljøvennlig arkitektur og stedsutvikling.

I arbeidet med prosjektdatabasen samarbeider NAL med

- Husbanken
- FutureBuilt
- BYLIVsenteret
- Treteknisk institutt
- Bufdir
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Direktoratet for byggkvalitet

Drøbak Montessori Ungdomsskole er det første skolebygget, og det første nybygget, som oppfyller Powerhouse-definisjonens strenge miljøkrav. Arkitekt: Snøhetta. Foto: Robin Hayes. Les mer om prosjektet i prosjektdatabasen.

Arkitektene må på banen før beslutningene tas

En frustrasjon for mange arkitekter er at de kommer for seint inn i prosjektene. De viktige beslutningene er allerede tatt, og konsekvensene er ofte dårligere forutsetninger for å skape god arkitektur.

Bylivsenteret er et viktig redskap for NAL i arbeidet med å gjøre norske kommuner til bedre bestillere av arkitektur- og plantjenester, og for å bidra til at kommunens politikere og administrasjon ser verdien av å bruke arkitekter i tidlig fase. Vårt mål er at arkitektene i større grad enn i dag skal være premissgivere for stedsutvikling. Dette tar tid, men vi ser at arbeidet vårt gir resultater.

Antall kommuner som kontakter oss for å få råd øker. I 2018 bisto vi med planlegging og gjennomføring av 14 større mulighetsstudier og parallelloppdrag, i tillegg til mange foredrag og verksteder. Som tidligere år, er det først og fremst snakk om prosjekter innen sentrumsutvikling. Vår rolle er å være faglig sparringspartner for kommunene under utforming av gode oppdragsbeskrivelser, og gjennomføre

Fakta om Bylivsenteret

NAL etablerte Bylivsenteret i 2016 fordi vi så et behov for en nasjonal aktør som kan bistå kommunene i deres arbeid med bærekraftig by- og tettstedsutvikling, og samtidig bidra til gode rammevilkår for NALs medlemmer og arkitektstanden generelt. Bylivsenteret mottar støtte over Statsbudsjettet og skal gi råd som er i tråd med statlige retningslinjer.

BYLIVkonferansen, 17. -18. oktober i Ulsteinvik. Foto: NAL.

solide prosesser som svarer på kommunens behov. Samtidig er det avgjørende at oppdragene også virker stimulerende og motiverende for arkitektteamene som deltar.

Arbeidet vi gjør gjennom Bylivsenteret skal også bidra til å utvikle og spre fagkunnskap. I 2018 har vi fortsatt å jobbe med begrepet inkluderende arkitektur. Dette handler om å skape bygg og omgivelser som bidrar til at mennesker med ulike forutsetninger og ulike aldre kan møtes og ta i bruk de samme fellesfasilitetene på en likeverdige måte. Dette krever nye måter å tenke sambruk og samlokalisering av funksjoner på, og nye metoder for å utvikle løsninger. Vi ser at budskapet blir godt tatt imot ute i kommunene, og vi vet at arkitektene står klare til å utforme de gode løsningene.

Utvalgte aktiviteter i 2018:

- 14 plan- og visjonsprosesser:
- Fire ferdigstilte
- Sju pågående
- Tre forberedende fase

Fire byggprosjekter:

- Ett ferdigstilt
- Tre forberedende fase

Foredrag og verksteder: 16

Forskning og utvikling: To

BYLIVseminaret, 28. august i Oslo.

Tema: "Kommunesammenslåing – ny giv for småstedene?"

BYLIVkonferansen, 17. -18. oktober i Ulsteinvik.

Tema: «Næringslivet som stedsutvikler». Samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune.

Arkitekturdagen 2018 = Transformasjon

Kan enkeltprosjekter være med på å forme et helt samfunn? På arkitekturdagen så vi med lupe på utvalgte globale og lokale arkitektoniske løsninger på tre nivåer:

Samfunn

Hvilke krefter og behov trigger transformasjon?
Hvilken historie forteller vi?

Bygg

Hva er nyttige verktøy og arbeidsmåter?
Hvordan ivareta tradisjon gjennom nyskaping?

Detalj

Hvilke muligheter ligger i nye materialer og ny teknologi?
Hva er arkitekturens tidløse kvaliteter?

Programmet inkluderte 20 fagpersoner som presenterte refleksjoner basert på globale og lokale prosjekter. Et tverrfaglig panel av arkitekter, humanister, filosofer, politikere og planleggere, drøftet konferansens problemstillinger fra scenekantens salong. Etter konferansen var publikum på befaring i transformasjonsområdet Østre bydel. Stavanger Arkitektforening sto for SAFARI + fest, det ble en berikende befaring og påfølgende i det transformerte bryggeriet Tou Scene.

Lyndon Neri, arkitekt og partner i Neri & Hu.
Foto: Tommy Ellingsen.

Foto: Tommy Ellingsen.

Fakta om Arkitekturdagen 2018

Arkitekturdagen er NALs årlige nasjonale konferanse.
27. september møttes 400 arkitekter i Stavanger konserthus for faglig påfyll og sosialt samvær.

Foredragsholdere:

- Lyndon Neri, arkitekt og partner i Neri & Hu
- Rodrigo Garcia Gonzales, arkitekt og ingeniør, professor ved Kingston University of London
- Håkan Forsell, urbanhistoriker på Universitetet i Stockholm og radiovert i podcasten "Staden"
- Espen Pedersen, arkitekt MNAL, Lund + Slaatto
- Ingvild Lie-Nielsen, sivilarkitekt MNAL, 4B arkitekter
- Andreas Fadum Haugstad, arkitekt MNAL prosjektleder i NAL, salongvert
- Live Gram, arkitekt MNAL og partner i Arkitektkontoret Schjelderu

- Per Schjelderup, arkitekt MNAL og partner i Arkitektkontoret Schjelderu
- Salong: Arno Nilsen, filosof, Ellen Wessel, psykolog, Janne Wilberg, byantikvar i Oslo,
- Nassima Dzair, sosialentreprenør,
- Charlotte Sørås, rådgiver NHO
- Appell med Helen & Hard /Austigard Arkitekter / Erik Langdalen
- Findlay / Sandsmark, kunstnerisk innslag

Programkomite: Inger-Marie Hølmekbakk (Bufdir), Rolf Skjelstad (Stavanger Arkitektforening), Kai Reaver (AHO/NAL), Andreas Fadum Haugstad (NAL) og Birgitte Skjerve (NAL).

NAL student

NAL student skal arbeide for å ivareta studentenes interesser og utvikle en felles agenda for studentarbeidet i organisasjonen. Studentgruppen ble opprettet 1. juli 2015 etter RS-vedtak.

Styret i NAL student. Foto: NAL.

NAL student har i året som gikk fokusert på studentenes kjennskap til organisasjonen og viktigheten av det å være medlem i NAL. Vi mener dette arbeidet er svært viktig med tanke på at dagens studenter er fremtidens arkitekter og ordinære medlemmer. Vi har sett at for mange studenter og utenforstående ikke ser organisasjonen som en helhet. På bakgrunn av dette løftet NAL student frem ett navneendringsforslag i RS. Det var for å skape debatt og refleksjon om hvordan organisasjonen fremstår utad. Studentene mener det er mye potensiale i dette forslaget, og som studentorganisasjonen i NAL er vi ikke redde for å tenke nytt og annerledes.

I 2018 hadde NAL student tre møter, ett i hver av studiebyene Bergen, Trondheim og Oslo. Det er her studentstyre møtes for å utveksle ideer, diskutere kommende saker og hvordan NAL student skal utvikle seg videre.

Ett av temaene i 2018 var studentenes psykiske helse. Det kommer frem i undersøkelser at studenter ved arkitektstudiet skårer dårligere enn landsgjennomsnittet på blant annet psykososial helse. Derfor ønsket vi å rette fokus rundt dette temaet i flere av våre arrangementer. BAS arrangerte ”psykolog til kaffen”, og på AHO inviterte vi en psykolog som hadde foredrag om hvilke verktøy man bør bruke i en travel studiehverdag. Samtidig så ønsker vi også at arrangementene skal inneholde faglig påfyll samt være sosialt for våre studentmedlemmer. Det har blitt arrangert ulike typer arkitektkontorsafarier der studentene besøker kontorer for å se hvordan bransjen jobber. NTNU hadde også et vellykket arrangement der vi inviterte NALs president Gisle Løkken, som holdt foredrag om organisasjonen samt hvorfor det er viktig å engasjere seg i arkitektur. Ett annet høydepunkt i 2018 var befaringen på det nye Munch museet i Oslo. Der fikk vi en dypere forståelse av prosjektets bakgrunn og dens helhet. Vi i NAL student gleder oss videre til spennende arrangementer og diskusjoner i året som kommer.

Fakta om NAL student

NAL student, som er studentrepresentantene til studentmedlemmene i NAL, består totalt av 10 verv. Det er en leder og tre studentrepresentanter fra hver av de tre godkjente studiestedene i Norge; AHO, BAS og NTNU.

Det er fordelt slik at det er to RS-representanter på hver skole i tillegg til en representant inn i de tre tilknyttede lokalforeningenes styrer; Trondheim Arkitektforening (TAF), Oslo Arkitektforening (OAF) og Bergen Arkitektforening (BAF).

Styret i NAL Student:

Leder: Lars Hervik Helgesen

Hovedrepresentanter:

Silje Eknorud Seim (AHO)

Silje Lockert (BAS)

Anna Lunden Solbjør (NTNU)

Vararepresentanter:

Karoline Manvik Mathisen (AHO)

Kristin Thorvik Thue (NTNU)

Lokalforeningsrepresentanter:

Cathrine Tønseth Sundém (AHO)

Aleksander Sund Vågsholm (BAS)

Marte Nyberget (NTNU)

Norsk arkitektur- historie skrevet i presens

Arkitektur N har som mål å være landets ledende fagtidsskrift for arkitektur, med vekt på diskusjon og dokumentasjon av det beste av samtidsarkitektur fra hele Norge. Tidsskriftet kom i 2018 i seks utgaver og er et redaksjonelt uavhengig tidsskrift.

Arkitektur N presenterer arkitektur i bredden og i dybden. Landskapsarkitektur, interiør og arkitektur produsert i Norge eller av nordmenn i utlandet er basis for alt innhold, med ferdige prosjekter som et naturlig utgangspunkt. Arkitektur N anmelder også de nye fagbøkene om arkitektur som utgis i Norge, og presenterer oppsummeringer av alle nye doktorgrader på fagfeltet.

Seks utgaver og nytt design

Bladet gikk i 2018 fra åtte til seks utgaver, der fyldigere temadeler og mer individuell design var blant nyvinningene som fulgte med det endrede formatet. Målet var et mer leservennlig, overraskende og uforutsigbart magasin, der den faglige stringensen og troverdigheten ble supplert med et uttalt ønske om å teste ut nye ideer innen både tekst og bilde i større grad enn hva som har vært tilfelle de foregående årgangene.

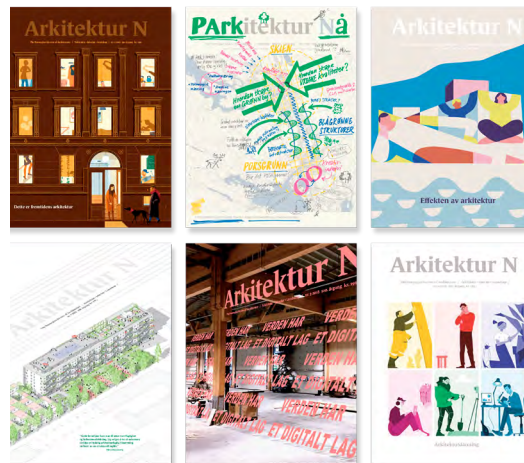
Fakta om Arkitektur N

Årgangen 2018 presenterte et bredspektret blikk på norsk arkitektur gjennom prosjektbeskrivelser, artikler og intervjuer.

- 6 utgaver / opplag 6700
- Redaktør: Gaute Brochmann

• Arkitektur N er et godkjent tidsskrift for fagfelleverderte forskningsartikler. har status som meritterende vitenskapelig publiseringskanal

Arkitektur Ns nettside, arkitektur-n.no, hadde 45 182 unike brukere og 132 473 sidevisninger

Arkitekturen endrer seg i takt med tiden

Arkitekturen er underlagt samtiden man bygger i – og for. Arkitektur N har gjennom 2018 sett på ulike aspekter ved hvordan arkitektfaget endrer seg for å imøtekomme nye krav og løse nye problemstillinger. Være seg gjenbruk av gamle hus som bærekraftstrategi, datateknologiens påvirkning av rom, både som opplevelse og designoppgave, hvordan arkitektur kan verdsettes og måles – eller hva arkitekt skolene gjør for å forme studier og studenter som skal sikre kvaliteten på fremtidens bygde omgivelser.

Gjennom seks utgaver har Arkitektur N tatt for seg hus, uteanlegg, interiører og andre prosjekter av særlig relevans, både i kraft av estetikk, utførelse og en bredere samfunnsmessig betydning. Arkitektur er et fag som kanskje først og fremst kjennetegnes ved kompleksiteten og at det man bygger griper inn i omgivelsene på mange nivåer. Arkitektur N bestreber seg på å ta dette på alvor, og å betone både den rene skjønnheten i vakre hus som verk eller hvordan store byutviklingsprosjekter forholder seg til den sosiopolitiske virkeligheten den er en del av.

Arkitekt skolene

Hvert år produseres det enorme mengder tegninger, modeller og arkitekturprosjekter på norske arkitekt skoler. I tråd med vårt mandat om å publisere det beste av ny, norsk arkitektur, ønsket vi å dedikere Arkitektur N nr. 6 2018 til de arbeidene som utføres av morgendagens arkitekter i studieårene. Det viste seg imidlertid at det å publisere det ypperste av studentarbeidene også sa mye om skolene de kom fra. Vi benyttet derfor anledningen til å dybdeintervjue ansvarlige fagpersoner fra Arkitekt høyskolene i Oslo, Bergen og Trondheim, så vel som landskapslinjen ved NMBU og kunsthåndverkskolene i Bergen og Oslo for å lage en statusrapport der de fremviste enkeltprosjektene også speiler institusjonenes holdninger, målsetninger og ambisjoner akkurat nå.

Redaktørskifte i Arkitektnytt

Arkitektnytt er et redaksjonelt uavhengig fagblad som holder NALs medlemmer oppdatert gjennom nyheter, debatt og kommentarstoff om arkitektur og arkitektbransjen i Norge. Vi fokuserer på forholdet mellom arkitekten og samfunnet, og i papirutgaven veksler vi mellom omfattende temautgaver og numre med aktuelle enkeltsaker. På nettstedet arkitektnytt.no har vi løpende oppdaterte nyheter og aktuelle debatter.

De første seks månedene av 2018 var Arkitektnytt i en overgangssituasjon etter at Martin Braathen hadde sluttet som redaktør i desember 2017 og NAL satte i gang en grundig prosess i forbindelse med ny ansettelse. I denne perioden ble ansvarsområdene i Arkitektnytt fordelt på følgende måte: Redaktør på papir, Gaute Brochmann. Personalansvar, Kari Bucher. Reportasjeleder nett/ nettansvarlig, Cecilie Klem.

I forlengelse av at både papirutgaven og nettsiden nylig var redesignet, handlet denne perioden mest om å sikre daglig drift og sørge for godt faglig innhold innenfor de gjeldende formatene.

Takket være gode rutiner, dyktige eksterne layout-ansvarlige og god støtte fra NAL som organisasjon, forløp denne perioden uten større problemer. Det ble oppnådd en helt akseptabel innholdsproduksjon uten at man gikk utover de budsjetterte kostnadsrammene.

Mikael Godø overtok som redaktør 16. juni. Han har bakgrunn som journalist og forfatter, og har tidligere jobbet et par år som journalist i Arkitektnytt.

I løpet av året har Arkitektnytt dekket en rekke temaer, blant annet, byarkitekt, Bodø, fengsler, Arkitekturmuseet, Venezia-biennalen, transformasjon og totalentreprisens konsekvenser. Målet har vært å fortsette å skrive grundige saker om arkitektbransjen og arkitektenes rolle i samfunnet.

På slutten av året har Arkitektnytt også byttet trykkeri og gått over til 100 prosent resirkulert papir. Vi har dessuten byttet distributør og kuttet denne kostnaden betydelig.

Fakta om Arkitektnytt

11 utgaver/ opplag: 5800

Redaktør: Gaute Brochmann (vikar til 15. juni)
Mikael Godø (tiltrådte 16. juni)

Redaksjon 2018: Cecilie Klem, Ando Woltmann, Mette Svendsen, Ingebjørg Semb, Olav Ødegården.

Arkitektnytt's nettside, arkitektnytt.no, hadde 154 570 unike brukere og 946 873 sidevisninger

Aktive lokalforeninger

NALs 14 lokalforeninger har gjennomført en rekke egne aktiviteter i 2018. NALs lokale engasjement er avgjørende for et velfungerende NAL, og det er imponerende hva lokalforeningene får til med knappe ressurser og frivillig innsats.

Ulik størrelse gir naturlig nok ulik aktivitet, men gjennomgående for alle er tilrettelegging av faglige og sosiale møteplasser. Kommunikasjon og informasjonsformidling er i fokus, både med hensyn på å påvirke lokalt, men også for å tiltrekke nye medlemmer.

Lokalforeningene jobber strukturert med sin tilstedeværelse i lokale medier og som rådgiver for sine lokale myndigheter. Flere deler også ut egne priser for fremragende arkitektur, eksempelvis Nordnorsk arkitekturpris, Arnstein Arneberg-prisen og OAFs arkitekturpris. Mange lokalforeninger har et veletablert og velfungerende samarbeid med lokalavdelinger i NIL og NLA.

NALs lokalforeninger:

Agder arkitektforening, AAF
Bergen arkitektforening, BAF
Drammen arkitektforening, DA
Hedmark og Oppland arkitektforening, HAF
Møre- og Romsdal arkitektforening, MAF
Nord-Norges arkitektforening, NAF
Nord-Trøndelag arkitektforening, NoTA
Oslo arkitektforening, OAF
Sogn- og Fjordane arkitektlag, SoFA
Stavanger arkitektforening, SAF
Telemark arkitektforening, TeAF
Trondhjems arkitektforening, TAF
Vestfold arkitektforening, VAF
Østfold arkitektforening, ØAF

På de neste sidene kan du lese om åtte utvalgte lokalforeninger.

Oslo arkitektforening

OAF har i 2018 hatt et år med en rikholdig forelesningsrekke, utdeling av priser og andre aktiviteter.

Styret engasjerer seg i utviklingen av NALs fagpolitiske arbeid og viktige enkeltsaker i Oslo, som den foreslåtte rivingen av y-blokken og utviklingen av boligbyggeriet. I samarbeid med Oslo Arkitekturtriennale (OAT) har vi arrangert en serie forelesninger som nærmer seg triennalens tema og fungerer som en oppvarming til årets triennale. Vi har ryddet peisestuen og åpnet den igjen for bruk av medlemmene.

OAF senior har gjennom ti år skapt en møteplass i OAF for eldre arkitekter gjennom interessante møter, forelesninger, befaringer, studieturer og sosiale treff. 10 års jubileet ble feiret med fest i Arkitektenes hus i desember.

I 2018 ble Sentralen tildelt Sundts premie, tegnet av Kima Arkitektur og Atelier Oslo tildelt Sundts premie og Oslo Arkitektforenings arkitekturpris ble tildelt Longva Arkitekter for Smestad gjenbruksstasjon.

Fra barnas arkitekturverksted». 10. juni 2018. Arrangementet inneholdt fotoutstilling, panelsamtaler om tilhørighet og fortellinger om Oslo by. Fotoutstillingen hadde tema «tilhørighet». Foto: Emily Tyvand Ebbesen.

Fra panelsamtaler om tilhørighet og fortellinger om Oslo by. Fra venstre: Marcela Bustos, Bjørn-Are Vollstad, Maiken Riis Eilertsen, Else Abrahamsen, Andreas Fadum Haugstad. Foto: Emily Tyvand Ebbesen.

Interbridge er et ungdomsakademi som OAF samarbeidet med i forbindelse med Bysalong. Fra venstre: Nassima Dzair, Viana, Morten Krogvold. Foto: Emily Tyvand Ebbesen.

Møre og Romsdal arkitektforening

I 2018 hadde MAF fire medlemsmøter:

8. februar hadde vi kontUR i Molde. Besøk og lunsj hos arkitektene BBW, deretter befarings på Kulturskolen i Molde, prosjektert av C. F. Møller. Kulturskolen integrerer Moldes tidligere fengsel og rådstue, som begge er fredet. Til slutt kontorbesøk hos Tind & Tyri arkitekter med tema «Arkitekten som eiendomsutvikler», v. Tore Hillestad (fra X-form / SOFA).

7. juni ble årsmøtet kombinert med en kontUR i forkant. Da var vi i Ålesund hos Plot arkitekter. Deretter holt vi styremøte på restauranten Søstrene Fryd, der MAF-arbeidet for de siste to årene ble oppsummert, regnskapet gjennomgått, samt nytt styre valgt. Møtet ble avsluttet med en festmiddag.

17. oktober hadde vi et medlemsmøte i Ulsteinvik i forbindelse med Bylivskonferansen. Espen Pedersen og Aat Vos hadde en fin forelesning om den nyåpnede Ulstein Arena som er et kombinert bygg med blant annet svømmeanlegg, flerbrukshall og bibliotek. I etterkant av møtet ble vi vist rundt i bygget av Espen, og fikk god innsikt i både prosessen og tankene bak designet av anleggene med tilpasning til omgivelsene. I tillegg var flere av NAL-administrasjonen tilstede på Bylivskonferansen, og de kom innom presenterte seg med et kort innlegg i forkant av møtet / forelesningen.

29. november arrangerte vi et halvdagsseminar på Romsdalsmuseet «Krona» i Molde. Vi fikk en fin presentasjon av museets arbeid med tre ved museumshåndverker Øyvind Vestad, samt en omvisning i verkstedet med demonstrasjon av hvordan de bearbeider tre manuelt. Vi hadde en hyggelig lunsj i kafeen og det var også mulighet til å se på publikumsdelen av bygget (som er oppført i massivtre og prosjektert av Reiulf Ramstad Arkitekter via en plan og designkonkurranse). Deretter kom to advokater fra advokatkontoret Adviso i Ålesund som begge jobber mye med tvistesaker for byggebransjen. De holdt en forelesning om arkitektens arbeidsvilkår sett fra juridisk side med tittelen «juridiske virkemidler for å få til gode byggeprosjekt», og forelesningen ble avsluttet med en paneldebatt og

diskusjon i plenum. Til slutt hadde vi et par saker fra det nye styret som vi la fram for medlemmene og inviterte til diskusjon. Vi fikk en god debatt og flere innspill på hvordan og hva styret bør jobbe videre med. Vi tillot også arkitekter som ikke er medlemmer til å være med for å gi dem innblikk i hva MAF holder på med, og med tanke på «friste» til å bli medlemmer. Det fikk vi god tilbakemelding på, og vi vil prøve å tilby slike møter med faglig innhold til en litt høyere inngangsbillett for arkitekter som ikke er medlemmer slik at det skal lønne seg å være medlem dersom en vil delta på slike faglige arrangement i MAF-regi.

Besøk og lunsj hos arkitektene BBW, deretter befarings på Kulturskolen i Molde, prosjektert av C. F. Møller. Foto: MAF.

Vestfold arkitektforening

VAF har gjennom året arrangert et variert tilbud av foredrag og befaringer. Alt fra et godt besøkt foredrag fra Lund Hagem Arkitekter på generalforsamlingen, til et populært foredrag om fargelære av Dagny Thurmann-Moe. Sistnevnte var i samarbeid med NIL Vestfold/Telemark.

Det har samtidig blitt en del befaringer under sommerhalvåret, som kulminerte med sommerfesten, hvor Saltbrygga av Lund Hagem Arkitekter og Sjøparken av MER Arkitektur (tidligere arkitektkontoret Kari Nissen Brodtkorb), ble besøkt i flott sommervær.

I starten av høstsemesteret arrangerte VAF workshop med fokus på mediastrategi og synlighet. Her var det god debatt som gav masse idéer til å jobbe videre med.

Det har vært et ønske om flere uformelle og sosiale tiltak for å styrke foreningen innad, men også for å tiltrekke nye medlemmer. Fredagsøl og ølsmaking har bidratt til dette og blitt godt mottatt.

Fokus på å øke medlemsmassen har gitt resultat og VAF er nå over 100 medlemmer! Dette har vært styrets målsetting under en lengre tid og gir foreningen større spillerom.

Det har vært et ønske om et tettere samarbeid med NIL Vestfold/Telemark og NLA.

Målsettingen har vært å få en mer tverrfaglig bredde på både foredrag og befaringer, og få sterkere faglige og sosiale bånd. Dette har det blitt jobbet aktivt med, med felles styremøter og planlegging av program.

Befaring på Sandefjord Dagmedisinske Senter. Foto: VAF.

Nord-Norges arkitektforening

I april ble det arrangert fagseminar om skifer i forbindelse med årsmøtet i Alta. Det var invitert foredragsholdere til å fortelle om ulike prosjekteksempler med bruk av skifer, herunder Ørland kultursenter tegnet av PK arkitekter og Nordlysbadet i Alta tegnet av Ratio arkitekter. I tillegg til prosjekteksempler og befaring var det også besøk på produksjonsanlegget til Alta skifer der deltakerne fikk inngående kjennskap til hvordan råskiferen behandles til ferdige produkter. Som ofte før ga årsmøte og tilhørende seminar en god anledning til å spise god mat sammen og sosialisere.

I oktober ble Nordnorsk arkitekturpris utdelt i forbindelse med bakgårdsfest i Bodø. Vinner ble turistvegprosjektet på Andøya tegnet av Morfeus arkitekter. Det planlegges foredrag med prisvinneren primo 2019.

Fra fagseminaret om skifer. Foto: NAF.

Stavanger arkitektforening

Året 2018 var et innholdsrikt år for Stavanger Arkitektforening (SAF). Styremedlemmene har som vanlig vært med i ulike byggeskikk- og vernepriskomiteer i nord-jærenområdet, i tillegg til å arrangere medlemsarrangementer.

I løpet av våren 2018 ble det i Stavanger arrangert ulike forelesninger med blant annet Sanden Hodnekvam som wild-cardkontor på Tou Scene, Kjartan Fløgstad som fortalte om sin bok Trans-Sovjet Ekspress på kulturhuset Sølvberget. Lund Hagem ved/Einar Hagem ble invitert til festforelesning på Stavanger Museum. Rolf Jacobsen fortalte om Hurdal Økolandsby på Stavanger Maritime Museum.

SAF arrangerte også ulike befaringer i løpet av våren, med omvisning av restaureringen av Stavanger Domkirke av Schjelderup Gram, busstur langs Jæren for å se på ulike prosjekter i regionen og en sykkelstur i bydelen Storhaug hvor lokale arkitekter fortalte om sine prosjekter kombinert med generalforsamling og fest.

Høsten 2018 startet med programlansering på det nye kunstmuseet BGE Contemporary, hvor arkitekt Hans Olav Hansen fortalte om prosjektet. I løpet av kvelden ble det også vist Paul Tunges film Bauta, om brutalistisk arkitektur.

SAF var også med på å arrangere deler av arkitekturdagen 27. september med befaringer på det nye bankbygget til SR-Bank av Helen & Hard/SAAHA og omvisning i østre bydel. Arkitekturdagen endte med stor fest på Tou Scene.

Videre arrangerte vi en forelesning om tango, rom og arkitektur hvor den argentinske arkitekten og tangoinstruktøren Pablo di Giorgio ga en innføring i emnet. DRDH Architects kom på besøk fra London for å fortelle om det nye kulturhuset Stormen i Bodø.

SAF arrangerte også en historietime om utbyggingen av feltet Tjensvoll, hvor det møtte opp over 100 arkitekter og lokale beboere for å høre arkitektene som var med fortelle om sine tanker.

SAF avsluttet året med festforelesningen av OPA Form + Jar-mund Vignæs på Oljemuseet i Stavanger. Utover forelesningene arrangerte SAF tre faglunsjer for medlemmene, om henholdsvis betong, tegl og tre, hvor kyndige arkitekter og byggmestere foreleste over lunsj i kontorene til Asplan Viak.

I løpet av høsten har SAF også engasjert seg i debatten om Paradis – et utbyggingsområde eid av Bane NOR, med ulike innlegg i Stavanger Aftenblad og hvor vi også arrangerte en egen debatt, med byens politikere og de involverte utbyggerne tilstede.

Fra festen på Tou Scene i anledning Arkitekturdagen 2018.
Foto: SAF.

Trondhjems arkitektforening

Trondhjems arkitektforening (TAF) arrangerer debattmøter, forelesninger, TAF-ari og andre arrangementer for medlemmer og studenter i Trondheim. I løpet av året har styret vært aktive i aktuelle saker som har omhandlet arkitektur og byutvikling, skrevet høringsnotater, arrangert debatter og skrevet i lokalavisa. Nytt av året er at vi har fått oss et synlig lokale i sentrum, og gleder oss til å åpne Arkitektenes hus i Trondheim.

TAF har i lengre tid satt av penger til et lokale der arkitekter og andre samfunnsaktører kan møtes. Styret i TAF har jobbet med å finne et fast lokale for byens arkitektforening, og har nå inngått en langsiktig leieavtale for etablering av Arkitektenes hus i Trondheim.

Ved å få et eget sted kan vi synliggjøre arkitektene i byen, samt øke aktiviteten til TAF for sine medlemmer. Vi håper også lokalet kan bli et sted for arkitekturutstillinger, samt et vindu for å synliggjøre prosjekter som er under utvikling i Trondheim og omegn. Før jul inviterte vi våre medlemmer til å komme på befaring til lokalet, og til å komme med innspill til utforming, drift og bruk av Trondheims nye Arkitektenes hus. Renoveringen er nå i gang, og planen er å åpne dørene i mai 2019.

TAF har også ett tett samarbeid med NTNU, og har i samarbeid med Fakultetet for arkitektur og design, arrangert åtte forelesninger med arkitekter fra inn- og utland. TAF har også bidratt som vertskap for to forelesninger i regi av NAL.

I løpet av 2018 ble det arrangert tre befaringer; til selvbyggerprosjektet på Svartlamon (Nøysom arkitekter), nye Heimdal VGS (Rambøll) og råbygget til Maskinparken TRE (HUS arkitekter).

TAF har latt seg inspirere av Stavangers SAFari, og høsten 2018 startet vi opp med Trondheims første TAFari. I september åpnet to arkitektkontor og arkitektstudentenes verksted lokalisert på Nyhavna dørene. Nyhavna er i dag en bydel som er under stor utvikling, og TAF ønsker å være aktive i debatten, samt vise hvilke kvaliteter og bedrifter som oppholder

seg her. Arrangementet var en suksess med over hundre oppmøtte til første arrangement, og det ble arrangert en ny runde, der vi besøkte tre arkitektkontorer i Midtbyen.

TAF holdt et seminar om detaljregulering om Stasjonsplassen på Trondheim Sentralstasjon, samt seminar om byutvikling på Nyhavna, i samarbeid med Trondheim kommune. I april arrangerte TAF et fagmøte om planprogrammet til campus. Samlokaliseringen av NTNU er et viktig byutviklingsprosjekt som vil prege Trondheim i lang tid fremover, og det ble invitert debattanter fra kommunen, campus-gruppa, ansatte på NTNU, samt motstandere av prosjektet.

Bergen arkitektforening

Bergen Arkitektforening har i 2018 holdt 21 forskjellige arrangementer både for medlemmer og andre interesserte. Gjennom våre arrangementer har vi ønsket å fremme viktige temaer og diskusjoner som fremmer den lokale arkitekturdebatten og å være en kilde til faglig påfyll gjennom året.

Vi har hatt en variert rekke av kurs og debattmøter med forelesere både fra inn- og utland, som har bidratt til å aktivisere den bergenske arkitekturscenen gjennom hele kalenderåret. Arrangementene har hatt fra omlag 25 – 100 deltagere.

Vårprogrammet hadde tittelen «Transformasjon», et tema som var essensen i flere prosjektpresentasjoner. På arrangementet om offentlig rom presenterte Mestres Wåge Architectes sitt arbeid med kunstsilo i Kristiansand og Trygve Lies Plass i Oslo. Tematikken ble også tatt opp gjennom tema- og debattmøter hvor blant annet Trondheim Bylab viste utdrag fra sin satsing i Trondheim sentrum, og Gehl Architects presenterte arbeid de har gjort med en masterplan for en ny bærekraftig bydel på Spelhaugen i Bergen. Arrangementene viste gode eksempler på lokal transformasjon i ulik skala. Vårsemesteret ble avsluttet med en sommerfest badet i sol, på nye Møllendal allmenning tegnet av TAG arkitekter.

Høstprogrammet tok utgangspunkt i byutviklingsdebatten i Bergen og fikk tittelen «Fortetting». Vi har gjennom hele høsten hatt et variert tilbud av arrangementer som har belyst ulike aspekter rundt temaet. Det har blant annet vært foredrag om kreativ gjenbruk av bygningsmaterialer, debattmøter om næringsklynger og byliv, og omvisning på nylig ferdigstilte Bergen katedralskole av hlm arkitektur. I løpet av høsten har arkitektforeningen også arrangert omvisning i diplomnutstillingen på BAS, hatt besøk fra London med en inspirerende forelesning av Niall McLaughlin, og vi har markert Bergen Arkitektforenings 110-års dag med korte presentasjoner fra lokale kontorer og BAF senior på temaet lokalt særpreg.

Diplomutstilling på BAS. Foto: BAF.

Sommeravslutning. Foto: BAF.

Agder arkitektforening

Tre utvalgte aktiviteter i 2018:

Befaring April 2018:

Befaring til massivtres hytten Losbråtheia II på Tromøy ved Arendal – med presentasjon av arkitekten bak hytten - omkring prosess, valg av løsninger og bygging i massivtre på en litt krevende tomt. - etterfølgende fremvisning på kontoret til TRAFO med foredrag av arkitektene omkring utførte og igangværende prosjekter. Flott fremmøte på en fantastisk sommerdag i Arendal.

Sommerfest juni 2018:

I samarbeid med NLA Agder. Presentasjon og befaring til Kanalbyen Kristiansand med a-lab, Rambøll og utvikler J. B. Ugland. Fra industrielt kaiområde i Kristiansand til en urban bydel med 700 nye boliger i kanten på Odderøya. Landskapsarkitekt Rambøll, arkitekt a-lab og byggherre J. B. Ugland holdt foredrag om prosessen, med etterfølgende omvisning på området. Befaringen ble avsluttet med en smutt tur forbi verkstedet til kunstner Eirik Pirolt, som fortalte om pågående kunstprosjekter. Etter befaring ble årets sommerfest avholdt på Grønt senter med servering av god lokal mat og drikker, og enda et inspirerende foredrag fra Eirik Pirolt. Flott fremmøte og deilig avslutning på vårens program.

Barnas arkitekturdag i Kristiansand oktober 2018:

I samarbeid med PBO Kristiansand kommune. Målet med arrangementet var å formidle arkitektur og byhistorie, kjærlighet til egen by, romforståelse, konstruksjon, verdien av det offentlige rom, og hva det kan brukes til, samtidig med å formidle hva yrkene arkitekt og byplanlegger er. AAF var medarrangør og hadde sammen med andre aktører fra byen gjort klar til å ta imot alle barn, som ønsket å stifte bekjentskap med arkitekturfaget.

AAF hadde ansvar for tre stasjoner på Kristiansand Rådhus:

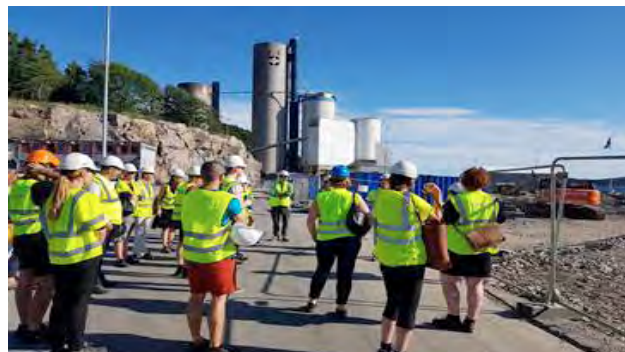
1: Den fysiske bymodellen av Kristiansand koblet sammen med hololens briller, som visste skjulte volumer og objekter plassert rundt omkring i byen. Barna fikk en bedre forståelse av volum og skala på byen, ved å se velkjente objekter som Frihetsgudinnen, en pyramide, danskebåten og verdens høyeste bygning, i riktig skala i brillene.

2: Legostasjon som ren byggestasjon og fri lek. Veldig populært og fin som ventestasjon til Minecraft som var virkelig populært.

3: Bymodell av Kristiansand i Minecraft. Målet var at barna skulle bygge, endre og justere byen, slik at de selv fikk lyst til å bo i sentrum - som er et av de overordnede målene til Kristiansand kommune.

De fleste barn kjente seg igjen i byen og gikk umiddelbart i gang med å bygge nytt, sprengte og justerte slik at byen ble utviklet og tilpasset

Det var over tusen voksne og barn på Barnas arkitekturdag i Kristiansand, så dette ble en klar suksess vi kan gjenta i 2019.

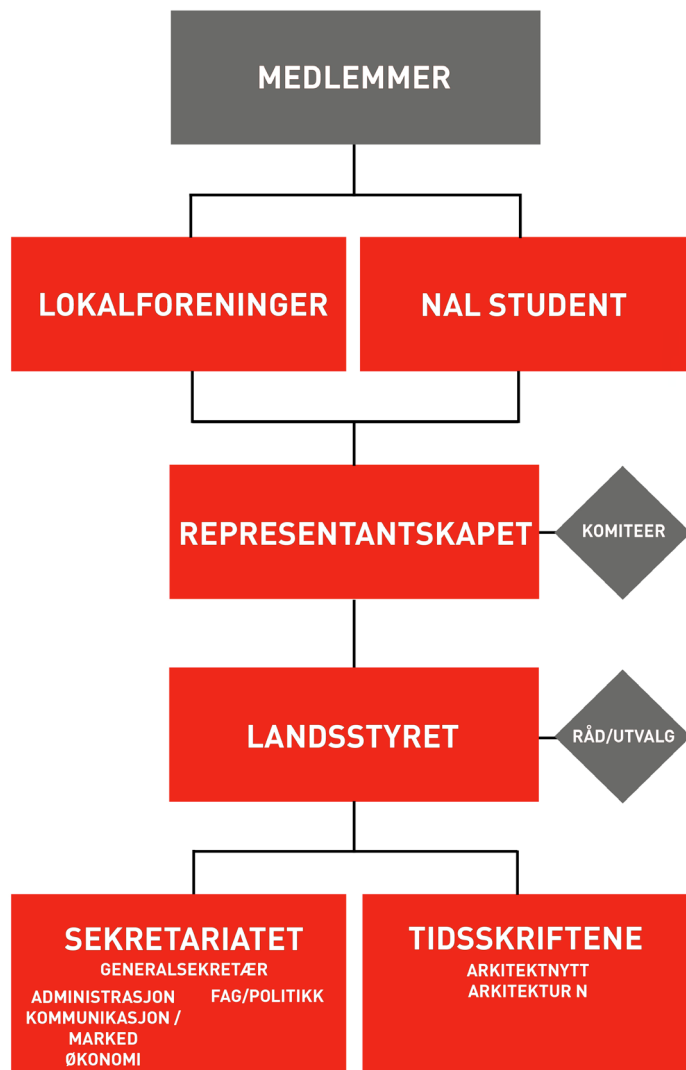
Fra befaring før sommerfest. Foto: AAF.

Fakta om NAL

NALs formål

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell organisasjon som arbeider for å tydeliggjøre arkitektfagets samfunnsmessige betydning, bidra til et bærekraftig samfunn, bedre rammebetingelsene for arkitektur og fremme høy kvalitet i utøvelsen av faget. NAL hadde ved utgangen av året 3739 ordinære medlemmer. I tillegg til disse er det 490 studentmedlemmer, slik at samlet medlemsmasse er 4.229.

Organisasjonen

Representantskapet (RS)

NALs representantskap består av en representant fra hver av organisasjonens 14 lokalforeninger i tillegg til en studentrepresentant fra hver av de tre godkjente arkitekthøgskolene i Norge; AHO, BAS og NTNU.

Det ble avholdt ett RS-møte 14. juni 2018 i Arkitektenes Hus i Oslo. Strategiprosess, medlemskriterier og nye vedtekter var noen av de viktigste sakene. Noen saker er oppfølgingssaker til 2019. Det ble avholdt to lokalledermøter: ett i tilknytning til RS-møte 13. juni med gjennomgang av agenaden for RS-møte og ett 26. september på Hotel Alexandria i Stavanger i forbindelse med Arkitekturdagen. Agenda for dette møtet var oppfølging av RS-saker.

Representantskapets medlemmer i 2018:

Oslo arkitektforening (OAF): Joakim Skajaa
Østfold arkitektforening (ØAF): Gjermund Wibe
Hedmark og Oppland arkitektforening (HAF): Amund Eggum Wangen - ordfører
Drammen arkitektforening (DAF): Bent Tinnlund
Vestfold arkitektforening (VAF): Johan A. Jordtveit
Telemark arkitektforening (TeAF): Ida Næss Haakanes
Agder arkitektforening (AAF): Hans Zeiffert
Stavanger arkitektforening (SAF): Olav Hodneland
Bergen arkitektforening (BAF): Morten Falbach
Sogn og Fjordane arkitektlag (SoFA): Tore Hillestad - viseordfører
Møre og Romsdal arkitektforening (MAF): Gitte Langlo
Trondhjems arkitektforening (TAF): Ørjan Nyheim
Nord-Trøndelag arkitektforening (NoTA): John Gunnar Minde
Nord-Norges arkitektforening (NAF): Magnus Vågan
Studentrepresentant AHO: Lars Henrik Helgesen
Studentrepresentant BAS: Frida Røed Skaara
Studentrepresentant NTNU: Margrethe Fauskanger

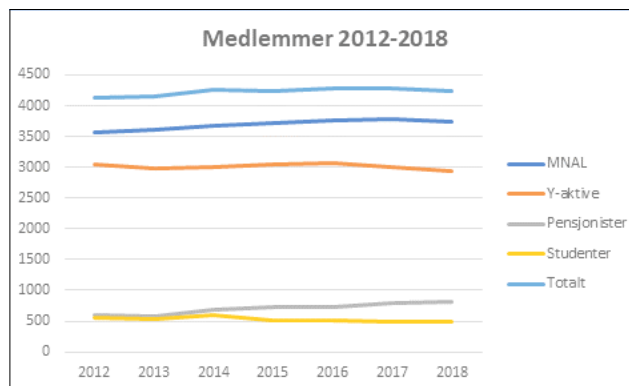
Landsstyret

NALs styre endret navn til landsstyret 1.7.2019. Landsstyret er valgt av Representantskapet og holder tilsyn med forbundets virksomhet. Styret ansetter generalsekretær og redaktørene i Arkitektnytt og Arkitektur N. Landsstyret avholdt seks ordinære styremøter i Oslo, og deltok på to lokalledermøter. Se også side 4.

Medlemstall

Per 31.12.2018

Agder arkitektforening, AAF	115
Bergen arkitektforening, BAF	305
Drammen arkitektforening, DAF	95
Hedmark og Oppland arkitektforening, HAF	101
Møre- og Romsdal arkitektforening, MAF	93
Nord-Norges arkitektforening, NAF	124
Nord-Trøndelag arkitektforening, NoTA	34
Oslo arkitektforening, OAF	1935
Sogn- og Fjordane arkitektlag, SoFA	46
Stavanger arkitektforening, SAF	222
Telemark arkitektforening, TeAF	74
Trondhjems arkitektforening, TAF	329
Vestfold arkitektforening, VAF	103
Østfold arkitektforening, ØAF	101
Direkte medlemmer (utlandet)	61
Sum	3-739

Virksomheten

NALs samlede virksomhet ble ledet av generalsekretær Kari Bucher.

Lokalforeningene

NALs 14 lokalforeninger har gjennomført egne programmer i 2018. Åpne Hus-arrangementer har vært avholdt i regi av OAF. Ulike størrelse gir naturlig nok ulik aktivitet, men gjennomgående for alle er tilrettelegging av faglige og sosiale møteplasser for medlemmene gjennom møtevirksomhet, foredrag, befaringer og sammenkomster. Kommunikasjon og informasjonsformidling er også viktige oppgaver. Mange lokalforeninger har et veileitert og velfungerende samarbeid med lokalavdelinger i NIL og NLA.

Økonomisk støtte til lokalforeningene

Det ble delt ut 1,6 millioner kroner som tilskudd til lokalforeningene. Midlene ble i sin helhet fordelt etter en fordelingsnøkkel godkjent av RS. Midlene fordeler seg slik:

Fordeling av frie midler	Medl.tall 01.01.2018	%	Sum for året
ØAF	101	6,00	96 000
OAF	1935	26,50	424 000
HAF	105	6,00	96 000
DAF	92	3,00	48 000
VAF	98	3,00	48 000
TeAF	76	3,00	48 000
AAF	121	6,00	98 000
SAF	220	8,50	136 000
BAF	313	11,50	184 000
SoFA	48	3,00	48 000
MAF	98	3,00	48 000
TAF	345	11,50	184 000
NoTA	33	3,00	48 000
NAF	121	6,00	96 000
Sum	3 706	100%	1 600 000
Direkte medlemmer	67		
Totalt	3 773		

Ansatte

Ansatte (30 årsverk)

Generalsekretær Kari Bucher

Administrasjonen (2,8 årsverk)

Administrasjonsleder: Ragnhild Ølstad

Sentralbord/resepsjon: Mette Ditlefsen Sund

Servicemedarbeider: Sara Krigsvoll

Bud: Jon Sigurd Vangsøy

Fagavdelingen (13 årsverk)

Leder: Petter N. Haug (til 13.2.2018)

Fagsjef: MNAL Camilla Moneta (leder fra 14.02.2018)

Konkurransleder: MNAL Gisle Nataas

Prosjektleder: Perann Sylvia Stokke

Prosjektleder: MNAL Birgitte Skjerve

Prosjektleder : Alf Waage

Prosjektleder : MNAL Dagny M. Bakke

Prosjektleder: MNAL Øystein Bull-Hansen

Prosjektleder: MNAL Andreas Fadum Haugstad

Prosjektleder: MNAL Kai Reaver (fra 06.04.2018)

Prosjektmedarbeider: MNAL Iselin Ekman (til 1.7.2018)

Prosjektmedarbeider: Reidun Granberg

Biblioteksleder: Pernille Mofjell

Prosjektmedarbeider: MNAL Katrine Hamre Sørli

Kommunikasjon- og markedsavdelingen (4 årsverk)

Kommunikasjonssjef: Annicken Vargel (fra 1.10.2018)

Kommunikasjonsrådgiver/nettredaktør: Kjetil Husebø

(konst. kommunikasjonsjef til 30.09.2018)

Markessjef: Peter Rånås (fra 6.8.2018)

Salgskonsulent: Anne Pernille Anvik

Arkitektur N (3,2 årsverk)

Redaktør: MNAL Gaute Brochmann

Redaksjonssekretær: Åsne Maria Gundersen (permisjon til 1.9.2018)

Redaksjonell medarbeider: Solveig Nygaard Langvad

Design: Janne Eide Solvang

Transaksjonsredaktør: MNAL Katrine Hamre Sørli

Arkitektnytt (4,2 årsverk)

Redaktør: Mikael Godø (fra 16.6.2018)

(konst.redaktør Gaute Brochmann til 15.6.2018)

Deskmedarbeider: Cecilie Klem

Journalister: Mette Svensen, Ando Woltmann (frilans)

Redaksjonelle medarbeidere: Ingebjørg Semb og Olav Ødegården

Norske arkitektkonkurranser, NAK (pdf på nettsiden

www.arkitektur.no)

Redaktør: MNAL Gisle Nataas

Økonomi (2,8 årsverk)

Økonomisjef: Thorstein Dramdal

Økonomimedarbeider: Anne Walseth

Økonomimedarbeider: Bente Finstad

Råd

Redaksjonsråd Arkitektur N

Knut Bjørgum, Oslo

Espen Johnsen, Oslo

Mari Lending, Oslo

MNAL Thomas McQuillan, Oslo

Oddvar Skjæveland, Bergen

Fagråd Arkitektur N

MNAL Einar Dahle, Oslo

MNAL Per Kristian Monsen, Oslo

MNAL Per Rygh, NAL

Vitenskapelig fagfelleevaluering (ARK N)

Jonny Aspen, Oslo

Katja Grillner, Stockholm

MNAL Anne Grete Hestnes, Trondheim

Anders V. Munch, Odense

Komiteer

Kontrollkomiteen

Leder: MNAL Maj Jøsok, Oslo

Medlemmer:

MNAL Ketil Moe, Oslo

MNAL Arild Sletten, Lillehammer

MNAL Ketil Kiran

MNAL Lene Ragnhild Edvardsen, Hammerfest

Komiteen avholdt tre møter med hovedfokus på økonomi og strategiprosessen. Komiteens medlemmer har deltatt på RS-møte 14.6.2018. Kontrollkomiteens forslag til nytt mandat ble fremlagt for RS, men ikke godkjent. Et utvalg bestående av Ketil Kiran (KK), Amund Eggum Wangen (RS-ordfører) og Adnan Harambasic (landsstyret) skal utrede saken. Komiteens protokoller og årsrapport ligger tilgjengelig på NALS nettside.

Komiteen for etikk og tvister

Leder: MNAL Frederik Sømme, Kristiansand

Medlemmer:

MNAL Steinar Anderssen, Hamar

MNAL Siri Bakken, Oslo

MNAL Per Stenseth, Fredrikstad

MNAL Merethe Finckenhagen, Oslo

(Stenseth og Finckenhagen er begge oppnevnt av Arkitektbedriftene i hht. NALS vedtekter punkt 7.02)

Komitéssekretær: MNAL Dagny Marie Bakke. Komiteen avholdt fire møter i 2018. Komiteen utreder saken knyttet til tettere samarbeid med Arkitektbedriftene om etiske problemstillinger og tvistesaker. Prosessen fortsetter i 2019.

Konkurransekomiteen

Denne komiteen er felles for NAL og Arkitektbedriftene.

Oppnevnt av NAL:

Leder: MNAL Michael Lommertz, Nesodden (fra 01.07.2017)

Nestleder: MNAL Per Højgaard Nielsen, Bergen

MNAL Børge Anfinen, Oslo

MNAL Henriette Salvesen (til 30.06.2017)

Oppnevnt av Arkitektbedriftene:

Leder: MNAL Alessandra Kosberg, Oslo (til 30.06.2017)

Amund Gulden, Oslo (til 30.06.2017)

MNAL Eva Helene Haanæs, Trondheim

MNAL Arvid Bjerkestrand, Bergen (fra 01.07.2017)

Komitéssekretær: MNAL Gisle Nataas, konkurranseleder i NAL. Komiteen har hatt fire møter med fokus på komiteens mandat, ny konkurranseveileder samt å arbeide for bedre rammebetingelser i konkurranser.

Pris- og stipendkomiteen

Leder: MNAL Andew Holt, Oslo

Medlemmer:

MNAL Torkel Njå, Oslo

MNAL Arild Eriksen, Oslo

MNAL Karin Hagen, Oslo

MNAL Maria Molden, Bergen (til 30.06.2018)

MNAL Nicole Stobbe, Fredrikstad (fra 1.12.2018)

Komitéssekretær: Ragnhild Ølstad, administrasjonsleder i NAL. Komiteen avholdt to møter i 2018.

De syv siste årene har komiteen i tillegg til behandling av søkere på spesielle vilkår og Statens kunstnerstipend hatt ansvaret for å oppnevne NALS representant til diverse priser og utvalg.

Valgkomiteen

Leder: MNAL Jarl Ture Vormdal, Fredrikstad

Medlemmer:

MNAL Magne Bergseth, Eiksund

MNAL Bente Rødahl, Trondheim

MNAL Gudrun Molden, Bergen

MNAL Johanne Taugbøl, Oslo

Komiteen avholdt i alt fire møter i 2018. Hovedoppgaven var å finne ny president og ett styremedlem. Styresammensettingen pr. 1.7.2018 ble endret fra totalt ni til syv personer. Valgkomiteen skal heretter finne fem styremedlemmer inkludert president.

NAL student

Leder: Ida Hornstuen Bekken, BAS (til 30.06.2018)/Fra 1.7.2018: Lars Hervik Helgesen, AHO

Medlemmer: Silje Ekornrud Seim (RS-repr. AHO, vara frem til 1.7.2018). Karoline Manvik Mathisen (vara-repr. AHO fra 1.7.2018). Eva Bakke Negård (OAF-repr. til 30.06.2018)/ Fra 1.7.2018: Cathrine Tonseth Sundem. Asem Babawat (RS-repr. BAS)/Fra 1.7.2018: Frida Røed Skaara. Frida Røed Skaara (Vara-RS-repr. BAS)/Fra 1.7.2018: Silje Lockert. Nikolina Søgner (BAF-studrepr.)/Fra 1.7.2018: Aleksander Sund Vågsholm. Margrethe Fauskanger (RS-repr. NTNU)/Fra 1.7.2018: Anna Lunden Solbjør. Anna Lunden Solbjør (Vara-RS-repr. NTNU)/ Fra 1.7.2018: Kristin Thorvik Thue. Naida Buer Haugen (TAF-studrepr.)/Fra 1.7.2018: Marte Nyberget

Priser

Pristildeling der NAL har oppnevnt jurymedlemmer:

Arkitekturprisen

Prisen er et samarbeidsprosjekt mellom NAL, NIL og NLA. Medlemmene stemmer frem vinneren. Prisen deles ut annet hvert år og ble ikke utdelt i 2018.

Betongelementprisen

Prisen deles ut av Betongelementforeningen. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Trine Amundsen (leder) og arkitekt MNAL Randi Augenstein. Prisen ble ikke tildelt i 2018.

Betongtavlen

Betongtavlen deles ut av Norsk Betongforening. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Inger Anne Landsem og arkitekt MNAL Vidar Knutsen. Betongtavlen 2018 ble tildelt Bukkekjerka, Andøya. Arkitekt: Morfeus AS arkitekter.

Murverksprisen

Prisen deles ut av Norsk Murforum. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Gro Eileraas og arkitekt MNAL Jostein Bjørndal. Prisen ble ikke tildelt i 2018.

Norsk Stålkonstruksjonspris

Prisen deles ut annethvert år. Prisen ble ikke tildelt i 2018. NALs oppnevnte jurymedlem er arkitekt MNAL Grete Kvinnestad.

Patrick Geddes legat

NAL har oppnevnt arkitekt MNAL Arne Sødal som medlem av fagjuryen for perioden 1.7.2018- 31.12.2021. Legatet deles ut av UNIFOR og ble ikke delt ut i 2018.

Statens pris for byggkvalitet

(Tidligere Statens byggeskikkpris). Prisen for 2018 ble tildelt Ulstein Arena, Ulsteinvik. Arkitekt: Lund+Slaatto Arkitekter.

Treprisen

Prisen deles ut av Trefokus. NAL har oppnevnt tre juryrepresentanter: Arkitekt MNAL Martit Justine Haugen, arkitekt MNAL Olav Kristoffersen og arkitekt MNAL Magdalena Haggjerde. Prisen for 2018 ble tildelt Statsbygg og Høgskolen i Innlandet for det nye administrasjons- og undervisningsbygget ved høgskoleavdelingen Evenstad.

Vakre Vegers Pris

Prisen deles ut av Statens Vegvesen. I juryen for prisen sitter arkitekt MNAL Henrik Lundberg. Prisen for 2018 gikk til E6 gjennom Gudbrandsdalen. Hedrende omtale: Holmestrand stasjon. Arkitekt:

Årets bygg

Prisen for 2017 ble tildelt under Byggedagene i 2018. Til juryen har NAL oppnevnt arkitekt MNAL arkitekt MNAL Harald Martin Jøvaag. Prisen gikk til Holmen svømmehall i Asker. Arkitekter: Arkis

Samarbeid med andre - myndighetskontakt

Profesjonsrådet

Profesjonsrådet for arkitektutdanning skal samordne høyere utdanning og forskning innenfor fagområdet. Det skal gi råd i overordnede faglige og fagpolitiske spørsmål. NAL har observatørstatus og fagsjef Camilla Moneta har deltatt på møtene.

ROM for kunst og arkitektur

NAL er en av stifterne. NAL har oppnevnt arkitekt MNAL Børre Skodvin som styremedlem.

Stiftelsen Arkitekturmuseet

NALs representanter i perioden 1.4.2016- 30.03.2019 er arkitekt MNAL Guy Tschudi-Madsen og arkitekt MNAL Gudrun Molden.

Samarbeid med andre organisasjoner Internasjonalt

Union of International Architects (UIA)

UIA er en internasjonal organisasjon som blant annet arrangerer verdenskongresser hvert tredje år. Kongressene er åpne for alle medlemmer. Neste kongress er i 2020. De nordiske arkitektforbundene er tilsluttet UIA som en felles medlemsseksjon. Arbeidet koordineres gjennom nordiske styremøter. Formålet med møtene er todelt. For det første å diskutere hvordan den nordiske seksjonen skal posisjonere seg i forhold til saker som UIA arbeider med og kunnskaps- og erfaringsutveksling.

Nordisk samarbeid – nordisk råd

Presidenten og generalsekretær deltok på Nordisk samarbeidsmøte i august. Møtet ble avholdt i Helsinki. Verdenskongressen i 2023 skal avholdes i København.

Architects Council of Europe (ACE)

NAL deltar som ”special status”-medlem. Dette innebærer fulle rettigheter og plikter, med unntak av retten til å inneha presidentvervene. Medlemskapet inkluderer også Arkitektbedriftene som bidrar til dekning av kontingenten. ACE arbeider med faglige og yrkesrelaterte saker (næringsinteresser), spesielt i forhold til EU-systemet og direktiver som vedrører utøvelsen av arkitektyrket og offentlige konkurran-

se- og innkjøpsordninger. NAL har ikke deltatt på møter i 2018 og Arkitektbedriftene har ivaretatt våre felles interesser.

European Forum for Architectural Policies (EFAP)

Forumet er et samarbeidsorgan for departementer, profesjons- og kulturorganisasjoner innen EU og EØS-området med ansvar for arkitektur. NAL har ikke deltatt i møter i regi av forumet i 2018.

Nasjonalt

European Norge

Stiftelsens formål er å fremme nyskapende ideer innen boligbygging og byutvikling gjennom internasjonale arkitektkonkurranser for arkitekter under 40 år. NAL har vært representert ved fagsjef Camilla Moneta frem til 1.7.2018. Etter sommeren overtok prosjektleder Kai Reaver. Transborder Studio hadde sekretariatsfunksjonen frem til 1.7.2018. Kaleidoscope overtok rollen etter sommeren.

Arkitektbedriftene i Norge (AiN) , Arkitektenes fagforbund (Afag), Norske landskapsarkitekters forening (NLA) og Norske Interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL)

Det har vært samarbeid rundt noen kurs, og fra sak til sak. Det arbeides for et tettere, fremtidig samarbeid.

AS Arkitektenes hus Eiendom

NAL og Oslo Arkitektforening eier hver nær 50% av eiendommen. NALs to oppnevnte styremedlemmer har vært Alexandra Algard (til 1.7.2018) og Kari Bucher. NAL er leietaker og leieavtalen ble reforhandlet for fem år fra 1.1.2017.

Jugendstilsenteret i Ålesund

Arkitekt MNAL Thor Slyngstad sitter som styremedlem for Stiftelsen Kulturkvartalet ut 2020. Jugendstilsenteret inngår i stiftelsen.

Legat og stipend

Ingen av NALs to legater ble utdelt i 2018 grunnet lav renteavkasning. Legatenes navn er:

Legatet Arkitektene Backer, Poulsens og Sverres legat til arkitekter MNAL og Arkitektene Hanssens og Lenschows legat til arkitektstudenter som er medlem i NAL

NALs styre er legatstyre, mens Pris- og stipendkomiteen innstiller kandidater.

NALs støttefond

Fondet har eget styre og består av følgende personer: Arkitektene MNAL Knut Selmer Bachke (leder), Grete Greve Aubert, Ingrid Hildrum med Jan Arnfinn Mork som varamedlem. Ragnhild Ølstad er fondets sekretær.

Styret besluttet sensommren 2018 ikke å dele ut stipend i 2018 grunnet lav renteavkastning. Det ble derfor ikke avholdt styremøte i 2018.

Statens stipend for kunstnere 2018

Pris- og stipendkomiteen innstiller kandidater til statens kunstnerstipend. Følgende stipend ble tildelt i 2018:

Diversestipend:

MNAL Tor Olav Austigard kr. 32.000

MNAL Gisle Nataas kr. 33.000

Hva går medlemskontingenten din til?

Medlemskontingenten utgjør 40 prosent av NALs inntekter.

Kontingenter

Årskontingent til NAL har vært:

5.396	Ordinært medlemskap
1.848	Pensjonister
854	Studenter

Abonnement på tidsskriftene Arkitektnytt og Arkitektur N er inkludert i medlemskapet.

Lokalforeningskontingent

Innkreves av NAL, men fastsettes av den enkelte lokalforening og varierer i størrelse. Hittil har fire foreninger har innført egen pensjonistkontingent og disse er OAF, TeAF, SAF og NoTA.

Hovedtall fra regnskapet

(alle tall i 1000 kr.)

Resultatregnskap	2018	2017
Driftsinntekter		
Kontingent, abonnement og annonser	27 808	27 025
Prosjekter, kurs, andre inntekter	24 147	21 352
Sum driftsinntekter	51 955	48 377
Driftskostnader		
Tidsskrifter, prosjekter og kurs	16 260	14 094
Personalkostnader	23 439	24 557
Lokaler, kontorhold, IKT	6 079	5 562
Andre kostnader	4 476	4 366
Sum driftskostnader	50 253	48 580
Driftsresultat	1 702	-203
Finansinntekter og finanskostnader	173	300
Årsresultat	1 875	97

(alle tall i 1000 kr.)

Balanse pr. 31.12.	2018	2017
Eiendeler		
Anleggsmidler	1 476	1 896
Omløpsmidler	19 216	17 276
Sum eiendeler	20 692	19 172
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital	11 471	9 596
Kortsiktig gjeld	9 221	9 576
Sum egenkapital og gjeld	20 692	19 172

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell medlemsorganisasjon for arkitekter i Norge. NAL har i mer enn 100 år arbeidet for å fremme god arkitektur og arkitekters felles interesser, og i dag har NAL rundt 4300 medlemmer og 14 lokalforeninger i hele landet. NAL samarbeider med en rekke offentlige og private aktører for å bedre rammebetingelsene for arkitekter og arkitektur. NAL skal være ledende i utformingen av arkitekturpolitikk, og være en tydelig stemme i samfunnet. Det er bare arkitekter med en offentlig godkjent utdanning som kan bli medlem av NAL og har rett til å kalle seg arkitekt MNAL.

NAL spiller en viktig rolle i arkitekturfagets utvikling nasjonalt, men også i formidlingen av norsk arkitektur internasjonalt. NAL har vært drivkraften bak etableringen av blant annet Oslo arkitektur Triennale,

FutureBuilt, Bylivssenteret, Arkitekturmuseet og NALs bibliotek samt Norges ledende kurs- og etterutdanningsvirksomhet for arkitekter. I tillegg står NAL bak utgivelse av Norges eneste rendyrkede fagblader innen arkitektur, ArkitekturN og Arkitektnytt.

www.arkitektur.no

Følg NAL på sosiale medier:

www.facebook.com/arkitektur.no

www.instagram.com/arkitektur_no

www.twitter.com/arkitektur_no

www.youtube.com/arkitekturNO

www.linkedin.com/company/norske-arkitekters-landsforbund

Norske arkitekters
landsforbund

Josefines gate 34
NO-0351 Oslo

På forsiden: arkitekt MNAL Alexandria Algard, forhenværende presei­d­ent i NAL og arkitekt MNAL Gisle Løkken, nåværende president i NAL. Gisle Løkken overtok presidentvervet i september 2018. Foto: Tommy Ellingsen.